

- [3] A kölcsönszerződésben rögzített kölcsönösszeg 450.000 forint, a futamidő 60 hónap, a havi törlesztőrészlet induló összege 10.955 forint, a törlesztések módja postai csekken minden hónap 10. napjával esedékes törlesztési idővel, a teljes hiteldíj mutató (THM) A kölcsönszerződésben rögzített értéke: 20,79 %, míg az éves induló ügyleti kamatláb: 15,79 % volt. A kölcsönszerződés aláírásával 18.000 forint egyszeri kezelési költség vált esedékessé.
- [4] A kölcsönszerződésben a felek rögzítették hogy a havonta esedékes forintban fizetendő törlesztőrészlet nagysága árfolyam periódusonként az aktuális forint/deviza árfolyam alapján kerül meghatározásra, az árfolyam változásból eredő kockázatot teljes mértékben az adós viseli.
- [5] Az alperes a kölcsönszerződésben kijelentette, hogy átvette a kölcsönszerződés általános feltételeit tartalmazó, SZÁFSZ08 jelölésű, kölcsönszerződés mellékletét képező iratot (a továbbiakban: ÁSZF), és írásban nyilatkozott arról, hogy tudomásul vette a Santander Consumer Finance Zrt. PIL PLUS Személyi Kölcsön Deviza jelzésű, kölcsönszerződésre vonatkozó hirdetmény (továbbiakban: hirdetmény) tartalmát.
- [6] Sem az ÁSZF, sem a hirdetmény nem tartalmaz további tájékoztatást, ismertetést a kölcsönszerződésben rögzített, árfolyamváltozásból eredő kockázatról.
- [7] Az alperes a kapott kölcsönt törlesztését elkezdte, azonban késedelem miatti hátraléka keletkezett, a Santander Consumer Finance Zrt. az eredménytelen fizetési felszólítások következtében felmondta a kölcsönszerződést, majd a kölcsönszerződésből eredő követelését engedményezte a felperesre.
- [8] A felperes keresetében 674.280 forint tőke- és ezután 2009.11.07. napjától járó késedelmi kamat, továbbá 543.604 forint lejárt ügyleti kamat megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) 523. § (1) bekezdésére alapította, figyelemmel a rPtk. 523.§ (2), 525. § (1) bekezdésére, a rPtk. 198. § (1), a rPtk. 200. § (1) bekezdésére, továbbá a kölcsönszerződés és mellékleteiben rögzített szerződéses rendelkezésekre alapította.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a szerződés érvénytelenségére hivatkozó kifogással élve a felperes keresetének elutasítását kérte. Az alperesi előadás szerint a szerződéskötéskor nem kapta meg az árfolyamkockázat körében felperes számára előírt tájékoztatást, ezért tisztességtelen szerződéskötés folytán a kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen.
Az alperes hivatkozott az Európai Unió Bírósága C-186/16., C-51/17., C-126/17. eseti döntéseire, előadta továbbá, hogy az alkalmazandó 93/13/EGK Irányelv 6. cikkének 1. bekezdése szerint ha a fogyasztó az árfolyamkockázat valós tartalmáról nem kapott világos és érthető tájékoztatást, vagy olyan tartalmú tájékoztatást kapott, amelyből nem volt világos a kockázat korlátlanúsága és realitása, az árfolyam-kockázat telepítse teljes egészében tisztességtelen, vagyis a fogyasztó egyáltalán nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, továbbá érvénytelen azért, mert nem tartalmazza a teljes hiteldíj

mutatót, illetőleg az, valamint a kölcsönszerződés kamata és költségei a kölcsönszerződés adataiból nem megállapíthatóak.

Az alperes ellenkérelmében a fentiekén túl a rPtk. 209.§ (1) bekezdése, a 209/A (1)-(2) bekezdésére, 200.§ (2) bekezdésére, az 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 203. § (6)-(7) bekezdésére, 213. §-ára, a Kúria 2/2014. számú PJE határozatára (és több eseti bírósági határozatra) is hivatkozott.

[10] A kereset nem megalapozott.

[11] A Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. § a) pontja alapján a 2014. március 15. napját megelőzően keletkezett jogviszonyra a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (rPtk.) rendelkezését kell alkalmazni.

[12] A rPtk 523. § (1) bekezdése szerint kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

[13] A rPtk 525. § (1) bekezdés e) pontja szerint a hitelező azonnali hatállyal felmondhatja a kölcsönt, ha az adós más súlyos szerződéshez követett el.

[14] Az alperes ellenkérelme nem volt helytálló a szerződés létre nem jötte vonatkozásában. A bíróság ugyanis a keresetlevélhez mellékelte és nem vitatott tartalmú kölcsönszerződés okirata alapján megállapította, hogy az alperes és a Santander Finance Zrt. között olyan tartalmú írásbeli megállapodás jött létre, amely tartalmazza a kölcsönszerződés kötelező tartalmi elemeit. A hivatkozott okirat és a benne foglalt nyilatkozat miatt- mellékleteként kezelt ÁSZF tartalmát a bíróság a becsatolt okiratok alapján a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékként kezelte. A rPtk. 205/B. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Az alperes aláírásával elismerte, hogy az ÁSZF-et átvette, nem vitásan az ÁSZF így a kölcsönszerződés részévé vált.

[15] Ennek megfelelően állapította meg a bíróság a kölcsönszerződés -perben lényeges-tartalmi elemeit.

[16] A felperes okirattal is alátámasztott tényállításait az engedményezés körében az alperes nem vitatta, a felperes marasztalás iránti kereseti igényt érvényesíthetett a perben.

[17] A kölcsönszerződés teljesítésére vonatkozó tényállási elemeket a nem vitatott felperesi előadás alapján állapította meg a bíróság.

[18] Az alperes a perben - 2017.05.05. napi hatállyal – részleges, a per 2020. október 6. napi tárgyalásán jogi képviselője által szóban megerősített, 132.582 forint értékig történő „keresetelismerő” nyilatkozatot tett, amelyet mind írásbeli mind szóbeli

nyilatkozata szerint az érvénytelen szerződésre történő hivatkozás mellett, a kereset szerinti késedelmi kamat felszámíthatóságának elismerése nélkül tette az alperes.

[19] Az alperes egyebekben nem kérte a kölcsönszerződés érvénytelenségének jogkövetkezménye levonását, kifejezetten ellenezte a szerződés érvényessé nyilvánítását. Tartalma szerint tehát nem a kereset érvényes szerződésből származó követelésének jogalapi helyességét ismerte el ekkora mértékben az alperes, hanem tartozásának ilyen mértékű fennállása tényét ismerte be, vagyis az érvénytelen szerződéskötés következtében fennálló helyzet rendezésére ilyen mértékű megtérítési kötelezettséget ismert el.

[20] A felperes kizárólag marasztalása irányuló keresetet nyújtott be, tette ezt valószínűsíthetően annak a bírói gyakorlatnak [10/2024. Jogegységi határozat (Jpe.III.60.037/2023/13.)] az ismeretében, amely szerint a követeléskezelő nem érvényesítheti -csak meghatározott speciális előfeltételek múltban való teljesülésének igazolása esetén- a kölcsönszerződés érvénytelenségének levonása iránti igényt.

[21] A bíróságnak jelen perben a per keretei között tehát figyelemmel a fentiekre meg kellett vizsgálnia, hogy érvénytelen-e a kölcsönszerződés az alperes által állított bármilyen okból, esetlegesen fennáll-e hivatalból észlelendő érvénytelenségi ok, az alperesi érvénytelenségi kifogás alapossága a kereset elutasítását eredményezte volna, azonban a bíróságnak figyelemmel kellett lenni az alperes fenti tartalmú részleges kereset-elismerésére.

[22] A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) perre irányadóan alkalmazandó időállapota szerinti 213. § (1) bekezdése szerint semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a) a szerződés tárgyát, b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést, c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét, d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást.

[23] Az alperes lényegében a Hpt. 213. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerint fennálló valamennyi semmiségi okot érintette a védekezése során. A bíróság ezért megvizsgálta a kölcsönszerződést abból a szempontból, hogy valóban hiányzott-e belőle bármelyik előírt és hivatkozott tartalmi elem.

Ad a) A kölcsönszerződés tartalmazta kifejezetten és tartalma szerint is egyértelmű módon, hogy személyi kölcsön a kölcsönszerződés tárgya.

Ad b) és d) Megállapította a bíróság, hogy a kölcsönszerződésben fel van tüntetve a THM értéke, ami a következetessé vált bírói gyakorlat (BH2019. 83.) szerint elegendő, ezt meghaladóan a teljes hiteldíj mutató vizsgálata jelen perkeretek között szükségtelen volt.

Ad c) A kölcsönszerződés tartalmazza a kamatlábat. Ezen érték feltüntetése szintén

elegendő ezen érvénytelenségi ok hiányának megállapításához.

- [24] Az alperes érvénytelenségi kifogását végezetül arra alapozta, hogy álláspontja szerint a felperes nem adta meg számára a megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatást, ennek következtében pedig a szerződés tisztességtelenség folytán érvénytelen.
- [25] A Hpt. kölcsönszerződésre irányadó hatályú rendelkezései közül a Hpt. 203. § (6) bekezdése szerint olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A Hpt. 203. § (7) bekezdés a) pontja szerint pedig a (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.
- [26] A felperesi jogelőd által a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdése szerinti, külön okiratba szerkesztett kockázatfeltáró nyilatkozatot a felperes nem csatolt, ilyen, alperes által megismert, és ezen megismerést alperesi aláírással igazoló árfolyamkockázati tájékoztatóra a felperes nem is hivatkozott, a bíróság elé ilyen okiratot nem tárt.
- [27] A bíróság az alperes által aláírásával igazoltan megismert iratok közül egyedül az egyedi kölcsönszerződés következő tartalmát [„A havonta esedékes forintban fizetendő törlesztőrészlet nagysága árfolyam periódusonként az aktuális forint/deviza árfolyam alapján kerül meghatározásra, az árfolyam változásból eredő kockázatot teljes mértékben az adós viseli.”] találta olyannak, amely árfolyamkockázati tájékoztatás tartalmú.
- [28] Ezen felül sem a csatolt ÁSZF, sem a hirdetmény nem tartalmazott további részletezést, tájékoztatást a kölcsönszerződésből eredő árfolyamkockázatról.
- [29] A felperes nem hivatkozott jogelődjének kockázatfeltáró nyilatkozatára és arra, hogy azt az alperes a szerződéskötéskor megismerte, megkapta.
- [30] A bíróság a jelenlegi releváns határozatok között vizsgálta a Gfv.VI.30.263/2021/3. és az ebben felhívott Gfv.VII.30185/2020/10. számú határozatot. A bíróság azonban megállapította, hogy a Kúriát az adott szerződések kapcsán az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességének megállapításához az vezette, hogy az alperesi jogelőd árfolyamkockázat feltárására készített iratát az adott perekben az adós a szerződéskötéskor megismerte, és ezt a tényt aláírásával elismerte. Az adott perekben tehát releváns többletkörülmény volt a kifejezett írásbeli árfolyamkockázati tájékoztatás, amely okirati tájékoztatás tartalmát a Kúria megfelelőnek ítélte.
- [31] Az egyedi szerződésben szereplő fenti szöveg nem elégíti ki az egységesedő bírói gyakorlat szerinti követelményt, amely a következőkben foglalható össze:
„I. Megfelelő az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás akkor, ha az amellet, hogy tájékoztatja a fogyasztót arról, hogy mit jelent az árfolyamkockázat, elmagyarázza annak mechanizmusát (mibenlétét), annak a fogyasztó fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Világos és érthető módon felhívja a figyelmet arra

is, hogy az árfolyam fogyasztó szempontjából kedvezőtlen változásának reális esélye van, ami akár jelentősen megemelheti a fizetési kötelezettségeit (azaz gazdaságilag jelentősen kedvezőtlen helyzetbe hozza) [1959. évi IV. törvény 209. § (1) bek; 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bek.]” (BH2022. 103.)

- [32] Önmagukban tehát a felperes által jelen perben előadottak és állításainak alátámasztásául csatolt okiratok alapján az volt megállapítható, hogy a kölcsönszerződésből eredő árfolyamkockázat körében az alperes nem kapott a bíróság határozathozatalakor irányadó módon megfelelőnek tekinthető tartalmú tájékoztatást.
- [33] A jelen perre irányadó polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (rPp.) 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.
- [34] A bíróság a fentiekre tájékoztatást adott a perben, a felperes megismételte az alperes szerződéskötéskor megismert hirdetmény tartalmát igazoló irat becsatolását, ezen felül nem kívánt vagy nem tudott további bizonyítással élni, ennek megfelelően a bíróság megállapította, hogy a felperesi jogelődötől az alperes nem kapta meg az árfolyamváltozásból eredő kockázat körében a megfelelő tájékoztatást, és ezért ebben a szerződéses tartalomrészben a kölcsönszerződés tisztességtelennek minősült.
- [35] A 2/2014. Polgári jogegységi határozat rPtk. 209. § (1), 209/A. § (2) bekezdése és a kialakult gyakorlat értelmében amennyiben a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, a szerződés teljesen érvénytelen.
- [36] Ezért a tárgyi kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó (a kockázatot teljesen az adósra telepítő) rendelkezése a rPtk. 209. § és a 2/2014. PJE értelmében tisztességtelen, aminek következtében a fogyasztói szerződésnek minősülő kölcsönszerződés teljesen érvénytelen. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetők el. [1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 2. pont]
- [37] A kereset a szerződés teljes érvénytelenségének fenti megállapítása mellett tehát nem volt alapos, érvénytelenség jogkövetkezményének levonása iránti kifejezett és joghatályosan nem érvényesített (illetve nem érvényesíthető) folytán a bíróság nem folytatott le további eljárást az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása érdekében, a keresetet elutasította.
- [38] A bíróság mellőzte a rPp. 221. § (1) bekezdése alapján rögzíti, hogy a per eldöntése szempontjából irreleváns adatok (esetlegesen fennálló tartozásra irányuló számítások), iratok (Kúriánál alacsonyabb szintű bíróságok határozatai, idegen iratokban keletkezett szakvélemények, jogi vélemények) értékelését mellőzte.
- [39] A bíróság a rPp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felperest a 32/2003 (VIII.22) IMr. 3. § (2) bekezdés alapján a pertárgyértéknek megfelelően -a pertartamra tekintettel-a (6) bekezdés szerint (a tőke fölötti résszel) arányosítottan- megállapított alperesi jogi képviselő munkadíja szerinti alperesi perköltség megtérítésére.

[40] Az ítélet elleni fellebbezési jog a rPp. 233. § (1) bekezdésén, a jogorvoslati jogról szóló tájékoztatás a rPp. 220. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2024. október 30.

dr. Provaznik Balázs s.k.
bíró